

Grypa ptaków – zagrożenie, obserwacja, zapobieganie

informacja Starosty powiatu legnickiego dla hodowców drobiu poza obszarami zapowietrzonym i zakażonym (10km)

Grypa ptaków jest wirusową chorobą zakaźną ptaków, w tym drobiu oraz innych ptaków żyjących w niewoli.

Choroba jest wysoce zaraźliwa a jej wystąpienie prowadzi do poważnych strat gospodarczych.

Ostatnio zanotowane przypadki grypy ptaków w Polsce wywołał wirus H5N8.

W związku z tym, że choroba nie podlega leczeniu i nie ma także możliwości prowadzenia szczepień zapobiegawczych, jedynym działaniem profilaktycznym jest unikanie przeniesienia wirusa grypy do gospodarstwa.

Polega to na przestrzeganiu zasad bioasekuracji.

Zalecenia w zakresie bioasekuracji

- ✓ izolacja drobiu od ptaków dzikich,
- ✓ utrzymywanie drobiu w sposób wykluczający jego dostęp do zbiorników wodnych, do których dostęp mają ptaki dzikie,
- ✓ przechowywanie paszy dla ptaków w sposób zabezpieczający przed kontaktem z dzikimi ptakami ich odchodami oraz dostępem innych zwierząt,
- ✓ karmienie i pojenie drobiu w sposób zabezpieczający paszę i wodę przed dostępem dzikich ptaków oraz ich odchodami,
- ✓ zabezpieczenie gospodarstw i obiektów - maty, niecki dezynfekcyjne,
- ✓ ograniczenie dostępu osób postronnych,
- ✓ obowiązek wykorzystywania odzieży ochronnej, w tym obuwia ochronnego dla gości,
- ✓ systematyczne czyszczenie i odkażanie sprzętu oraz narzędzi używanych do obsługi drobiu przed i po każdym ich użyciu,
- ✓ ograniczenie wjazdu środków transportu, ich dezynfekcja oraz potwierdzenie, że nie przebywały w obszarach objętych restrykcjami w związku z ptasią grypą,
- ✓ zakaz wstępu osób, które w ciągu ostatnich 72 godzin uczestniczyły w polowaniu na ptaki łowne lub osób przebywających lub biorących udział w likwidacji ogniska grypy,
- ✓ unikanie kontaktu ludzi i zwierząt domowych z chorymi lub padłymi dzikimi ptakami.

Analiza występowania ptasiej grypy wskazuje, że przyczyną zakażenia mogą być dzikie ptaki, w tym także pewne gatunki dzikich kaczek i łabędzi.

Ptaki wodne mogą być nosicielami choroby pomimo braku jej objawów a śmiertelność u tych gatunków jest znacznie niższa niż drobiu.

Lokalizacja hodowli drobiu w pobliżu obszarów wodnych z dużym zagęszczeniem ptactwa dzikiego może stanowić potencjalne zagrożenie wystąpienia grypy ptaków.

Ostatnie doniesienia wskazują, że wybuch choroby dotyczył gospodarstw zlokalizowanych w odległości do 2 km od zbiorników wodnych.

Wirus grypy ptaków nie jest wrażliwy na niską temperaturę i np. w wodzie o temp. 4°C może przetrwać przez kilka tygodni. W związku z tym możliwe jest pośrednie przeniesienie wirusa ptasiej grypy przez zakażoną wodę na inne ptaki wodne, w tym także na drób korzystający z tego samego akwenu. Temperatura powyżej 60-65°C inaktywuje wirusa grypy w ciągu 5 minut.

Środki dezynfekcyjne odpowiednio dobrane i zastosowane zgodnie z zaleceniem producenta również są skuteczne w eliminacji wirusa grypy ptaków.

Obserwacje dotyczące występowania i grypy ptaków wskazują, że za przeniesienie wirusa do gospodarstwa najczęściej odpowiadają ludzie, zanieczyszczona pasza (np. słoma, siano), pojazdy i sprzęt a także zwierzęta i ich produkty. Zwierzęta a szczególnie myszy, koty, lisy, psy i łasicowate są nosicielami pośrednimi stanowiącymi tzw. wektor mechaniczny odpowiedzialny za zawleczenia wirusa do gospodarstwa.

Zabezpieczeniem hodowcy przed przeniesieniem zakażenia i wystąpieniem choroby jest przestrzeganie określonych reguł sanitarnych ograniczających do minimum zagrożenie.

Nie bez znaczenia jest także obserwacja stada i wczesne wykrycie zakażenia. **System wczesnego ostrzegania** – kryteria obserwacji wskazujące na możliwość wystąpienia choroby:

- zmniejszenie spożycia pasz i wody o ponad 20 %,
- zmniejszenie produkcji jaj o ponad 5 % przez okres przynajmniej 2 dni,
- wskaźnik upadków wyższy niż 3 % tygodniowo,
- wszelkie objawy kliniczne lub zmiany pośmiertne stwarzające podejrzenie ptasiej grypy:
- objawy nerwowe (drgawki, niezdolność do ruchu, skręt szyi, paraliż skrzydeł i/lub nóg) duszność, biegunka, sinica, wybroczyny.

Wystąpienie choroby i stwierdzane zmiany

Choroba ma przebieg ostry lub przewlekły.

Ostra postać choroby – zmiany nieznaczne: odwodnienie, przekrwienie mięśni i narządów wewnętrznych.

Choroba trwająca dłuższy czas – wylewy krwawe, wybroczyny głównie w tchawicy, żołądku, nasierdziu, w narządach wewnętrznych (wątroba, śledziona, nerki, płuca – ogniska martwicy). Śledziona powiększona, w worku powietrznym wysięk.

Objawy zauważone przez hodowców z krajów gdzie wystąpiła grypa drobiu:

Indyki – znaczny wzrost śmiertelności, martwica trzustki z wysiękami włóknikowymi, wybroczyny w okolicach osierdzia, mocno wypełnione naczynia krezkowe.

Kury - wzrost śmiertelności, przy jednoczesnym braku spadku spożycia wody i paszy. Nie zauważono również niższej produkcji jaj w dniu czy dniach poprzedzających wzrost śmiertelności.

Kaczki – apatyczność, spadek produkcji jaj, wzrost śmiertelności. Objawy patologiczne ostre zapalenie worków powietrznych, wybroczyny krwotoczne w jajach i pęcherzykach, zapalenie otrzewnej, zapalenie jamy brzusznej i narządów wewnętrznych, powiększenie śledziony, martwica trzustki.

W przypadku podejrzenia wystąpienia choroby hodowca (posiadacz zwierzęcia) ma obowiązek zgłoszenia tego powiatowemu lekarzowi weterynarii, albo lekarzowi weterynarii świadczącemu usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej, albo organom administracji samorządowej.